

אגדה מקומית \ תערוכה זוגית יסמין שטינמץ וערבה אסף

אוצרת: יעלי וקשטיין

גלריה בית דרור קבוץ עינת 2021

מקורן של האגדות הוא בפחד מהלא נודע. במקום שנגמר הכפר ומתחיל היער העבות, הפרא. או, בגילגול האורבני – הזרות והבדידות שאופפות את החיים העירוניים.

גם הטבע הארצישראלי, המורכב מתמהיל של חורש ים תיכוני, חקלאות, בנייה, גינון וצמחי תרבות, מצליח להעיר פחדים קמאיים. בישובים קטנים, בהם הטבע מתחיל במפתן הדלת וגבולות הבית נמתחים עד שביל הגישה וקצה השדות, מהווה הסביבה המתורבתת-פראית כר פורה לדמיונות. הצמחייה וחיות הבר שגדלות בה, מלוות כל צעידה בשבילים, עלולות להפתיע בכל רגע ולהפוך מתפאורה יומיומית לשחקנית ראשית מסעירה.

הטבע מחלחל לתוך הנוחיות הביתית, בצורת נחש בשעת בין ערביים, צבוע בשעת לילה או צמח שפולש בלי השגחה. הבלחות אלו מעוררות תשומת לב רבה ומציפות את תחושת הזמניות מעוררת האימה, רוקמות עוד אגדה קטנה ומקומית. הן עוברות בין שכנים, בחבורות הילדים, בידע שעובר במשפחה ואף נלמד בבית הספר האזורי. אגדות אלו, שליוו את ילדותן של האמניות יסמין שטינמץ (גדלה בכפר כליל) וערבה אסף (גדלה בקיבוץ עינת) הופכות למעין קידוד פנימי של התערוכה, דימויים שפרימיתם מצריכה ידע מוקדם הנרכש מילדות ומהדהד תמידית מתחת למחשבות.

עבודותיה של יסמין שטינמץ נמצאות בתפר בין הפרא שמקבל אינטרפרטציות רכות, לבין המרחב הביתי שגדל ומתפרע. לצידן, בעבודותיה של ערבה אסף נשלחת דמותה להתמודד עם הסכנות והאימות שאורבות בטבע המקומי. הגדילה ביישוב קטן וסגור, נוטעת את הכמיהה לפרוץ ממנו אל העולם הגדול שבחוץ. לעומת זאת, השיבה הביתה אחרי שנים רבות מייצרת נקודת מבט דו-סטריית למקום; נקודת מבט זו מאפשרת פירוק של המושג "ביתיות", אליו מגיבות השתיים בשיתוף פעולה אורגני, צבעוני, פנטסטי וקסום. מבט של הומור ואימה על סביבת הגידול הנוסטלגית, המתעוותת ומשתנה לנוכח סוגיית "השיבה הביתה" המוכרת היטב.

האם ייתכן שמרגע שיצאתי מהבית, דאגתי לסמן את הדרך חזרה בפירורי לחם? האם הרחקתי לכת מספיק כדי להפוך בעצמי לאגדה מקומית קטנה? או שפשוט נגמרה הצידה לדרך?